29ԸՆԹԱՑ ՍԷՆԷ Ն. 5047 1912 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 29/11 ՅՆՎ. 1913 ՇՈՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ 29 ՔԵՍԱՆՈՒՆԸ ԷՎՎԷԼ, 1328 = 2 ՍԷՊԷՐ 1331

30 ԳՈՒՐՈՒ

ՄԵՋՄՈՒԱԻ ԱԽԲԱՐ

30 ԳՈՒՐՈՒ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65 Grand'rue de Péra, Taxim, 65

Սպասնէ Գիւարարը — Սեպտեմբերի 6 այլոյզ

Իսթանպոլ իլի	Ղրուշ	60	35
Թաշրա իլի	»	85	45
Մեմալիքի հանկիպիկ իլի ֆրանգ		20	10

ՊՈՒՐՍԻԷՆՊՈՒՐԱ ՎԷ ՇՈՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ
ԿԻՒՆԼԷՐԻ ՆԷՇԵՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ
Իրանաք իլի այրընա բազարլըգ օրունուր
Թաշ իսթրնհեհն մեհեաբիպ՝ իհտտեհ օրունմագ։

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلى تقسيم جاده‌سى نومرو ٦٥

ՆՈՐ ՏՈՄԱՐՆ
ՈՒ
ԹԵՐԶԵԱՆԻ ՆԿԱՏՈՒՄՆԵՐԸ

Հասարակութեանս խաղաղցած մթնոլորտն սկսաւ նորէն փոթորկիլ, Թերզեանի մէկ ուրիշ անհարկի և անժամանակ կոնդակաւ, որ ուրիշներուն վրայ միայն սա առաւելութիւնն ունի, այն է՝ ճշմարտութիւն մըն է ըսածը, այսինքն նոր տոմարն ճիշդ, ու հին տոմարը սխալ ըլալը։ Կարծենք մինչեւ Կաթողիկոսական-Պատրիարքական? կոնդակներու դիմելու հարկ չկար զայս ճիշդ և ուղիղ, իսկ միւսն սխալ և անճիշդ ըլլալն հասկնալու համար։ Բայց հոն մասնաւոր նկատումներ ունի Թերզեան գործադրելի, որոնք պիտի պարզենք ի տորեւ։

Խնդիրն առանց այլայլելու և իր ուղիղ ընթացքէն շեղեցնելու ըսենք միանգամ ընդ միշտ թէ մենք «նզովենք զպիղծ տոմարն Գրիգորի» ըսող չըլլանէս զատ, կը զարմանանք նաեւ անոնց վրայ որ գիտութեան նուիրած մէկ ճշմարտութիւնն, որ արեւու պէս փայլուն է այսօր, կրօնական գոյնի տակ նզովքի առարկայ կ'ընեն, և այս՝ գիտակցաբար։ Բայց պէտք է գիտնալ թէ ամէն ճշմարտութիւն, իրապէս ճշմարտութիւն ըլլալէ չի դադրիր բնաւ եթէ երբէք անոր գործադրութիւնը և կամ կիրարկումն յետաձգուի։

Արեւելքի՝ որ դարերու ընթացքին մէջ հին տոմարով ընթացեր էր և որուն մասին եկեղեցականապէս այդքան մեծ վէճեր տեղի ունեցեր էին, յընթացս ժամանակի փոխելու դատապարտուած ըլլալով հանդերձ, բնական էր որ, որքան ալ անարդար ըլլար իր դատն, ան պարտաւորուած էր պահել զայն իր նախնական վիճակին մէջ, մինչեւ որ հարթուէր բոլոր անհեթեթութիւններն, որոնք կերպով մ'ալ քաղաքական հանգամանք առած էին վերջին ժամանակներս։

Անհաւատիկ այս պարագան էր որ կը պարտաւորէր Հայ-Կաթողիկէ հասարակութիւնը հետեւելու Արեւելքի մէջ գտնուող միւս քրիստոնէից չաւղին, այս տոմարի խնդրոյն մէջ, քանի որ էական պայման մը չէր որ կրօնապէս նոր տոմարն չընդունելով հասարակութիւն մը կաթողիկէ ըլլալէ դադրէր, որքան ալ նոյն տոմարին դիւան և կամ գիտական ճշմարտութեան փառքն վիճակէր Քահանայապետի մը։ Եթէ ըստ Թերզեանի անպայման է նոր տոմարն ընդունիլ կաթողիկէ հասարուելու համար, իրաւունք ունինք երկբայելու իր նախորդ չորս Կ-Պատրիարքներու հաւատոյ դաւանանքներու մասին. իսկ եթէ լինքը հակառակն պնդէ, կը հարցնենք իրեն, ոչ թէ թշնամական հանգամանքով, այլ բարեկամաբար և ամենայն անկեղծութեամբ թէ միթէ այժմ ժամանակն էր ասանկ կարգադրութիւն մը ընելու։ Եթէ՝ ա՛յո, ինչ որ գործադրութիւնը կ'ապացուցանէ, ի՞նչ բան զինքը մղած է առ այդ. իսկ եթէ՝ ո՛չ, ինչո՞ւ գործադրելու կ'ելլէ։ Բայց հոս Թերզեան ունի սա ժամանակի նկատումներ. Ա. գործել իբր Պատրիարք, Բ. ճնշել կղերն իբր Կաթողիկոս, Գ. պառակտել ժողովուրդը նոր վէճերով։

Պարզենք ըսելիքնիս։

Քիչ մը վերը հարցուցինք իրեն թէ, ի՞նչ տիպողական պէտք զինքն մղած է առ այդ։ Եթէ Հայ-Կաթողիկէ հասարակութեան արտաքին ձեւերու միօրինակութեան խնդիրն մէջ բերուի, քանի որ մեր թեմերուն գրեթէ մեծ մասն ընդունած ըլլալով հանդերձ նոր տոմարի գործածութիւնն, Աւագ թեմին այդ յառաջդիմութենէն զերծ մնալն ինքնին պատիւ չի բերելէն զատ, հասարակութեանս ընդհանուր կազմին մէջ միօրինակութեան եւ միաձեւութեան ալ արգելք ըլլալն կ'առարկուի, թող ներուի մեզ ըսել թէ մեր ներքին և արտաքին միաձեւութեան համար ալ աւելի կարեւոր խնդիրներ կան, որոնք չենք գիտեր ի՞նչպիսի ձեւով կը վրիպին Թերզեանի աչքէն, որքան ալ առարկելիքներս զուտ եկեղեցական և կամ կրօնական ըլլան։

Ես թուեմ մի առ մի և Դուք ալ մաւերնիդ գոցեցէք ո՛վ Թերզեան։ Նախ սա գաւիղաքին որ անպայմանօրէն չի գործածուիր ամէն Հայ-Կաթողիկէ կղերէ, ուղղակի Կաթողիկոսին հոգեւոր իշխանութեան ենթակայ է։ Բայց ինչո՞ւ մեղադրել խեղճ քահանայներն երբ Դուք իսկ զայն մէկդի նետեցիք երբ Եւրոպա կը գտնուէիք. ի՞նչ բան կ'արգիլէր զՁեզ անոր գործածութիւնը, արդեօք նուա՞զ պատուաբեր էր քան այն փաթթոցն որ իր գլխուն վրայ կը կրէր Մարսիլիոյ պատրիարքն երբ ինքն եւս Եւրոպա կը գտնուէր Ձեզ նման։ Այս՝ միայն Ձեզ չի վիճակիր այլ Ձեր բոլոր կղերին, որ հաղիւ Պոլսոյ գաւառներն կը հեռանայ դէպ ի արտասահման, մէկդի կը նետէ իր գաւիղաքին։ Արդեօք ո՞ւր կարգի է գտնել այս կէտին մէջ միաձեւութիւն։ Բայց այս զուտ արտաքինն է. գանք ներքինին որ ալ աւելի այլայլան ու կերպարանափոխ է։

Լատիններէն մուտ գտած կարգ մը ջերմեռանդական արարողութեանց մէջ, զրեթէ ընաւ միօրինակութիւն չտեսայ մեր եկեղեցիներուն մէջ։ Այսպէս են Նովենները, Մայիսի աղօթքները, Դառանթուրաններն և այլ հասարակական աղօթքներ, որոնց տեսայ նոյն իսկ թրքերէն լեզուաւ(*) կարգացուին Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյն մէջ, Ձեր օրոնը իսկ. ուր տարին հաղիւ երկու երեք անգամ ըստ հայկական ծէսի ժամերգութիւն կը կատարուի, այն ալ յաճախ Առաւօտեանէն սկսելով Գիշերային ժամերգութենէն փախուստ տալով։ Ահա միօրինակութեան և միաձեւութեան կէտեր, որոնք ուղղելու ելլելու էր Թերզեան, եթէ երբէք միօրինակութեան ջերմ նախանձախնդիր էր։ Բայց այս տոմարի խնդիրն իր էութեան ու գոյութեան մէջ հասարակութեան հետ վիճելու, կռուելու, պայքարելու ամենէն լաւ միջոցն կը հայթայթէր, քան թէ հասարակութեանս մէջ միաձեւութեան պահպանուելուն, ուստի ուզեց ան միշտ խնդիր ունենալ այս համայնքին հետ, և այսպէս տարին 12 ամիս անընդհատ, խռովել, յուզել. կրքերն բորբոքել։ Այսօր Ծնունդ, վաղը Մկրտութիւն, քիչ վերջը Բարեկենդան, ապա Զատիկ, Համբարձում Հոգեգալուստ, Վարդավար, Աստուածածին, Խաչ ևն, և այսպէս ամէն տարուան օրերու կագ, կռիւ, մեղք, մեղադրանք անպակաս պիտի ըլլան մեր նուիրական օրերուն մէջ, և այս ամենքն Թերզեանի մը անհեռատես, յամառ և վրիժառու ու կրուասէր յատկութիւններէն։

Այն Սիւնոդն զոր գումարեց ի Հռոմ, կրնայ ըլլալ որ այս տոմարին խնդիրն կանխատեսած ըլլայ, բայց կարծեմ թէ՝ ըրջամիտ մէկն ասանկ չփոթ ժամանակ մը պիտի չուզէր զայն կիրարկել, յօգուտ այն ժողովրդեան, որուն Հոգեւոր Տէրն ըլլալ կը յաւակնի ինքն։ Եւ արդէն իսկ այնպէս կրնամ ենթադրել թէ՝ Թերզեան իւր այս տոմարի փոփոխման համար հրատարակած կոնդակին թուականէն ոչ իսկ ամիս մը առաջ խորհած կ'ըլլայ այս, վասնզի հակառակ պարագային կ'արգելուր Վենետկոյ Միաբանութեան տպագրութիւնն ըստ հին տոմարի օրացոյցերուն, որոնք այսօր նախորդ տարուընէ աւելի բազմաթիւ և հարը 2 ղրուշի կը ծախուին արդէն(*)։ Այսպիսի արգելք դնելն նախորդ տարին տեսանք, երբ ըստ սովորութեան օրացոյցներու վերջին էջերն կը յատկացուին ազգային հոգեւոր և քաղաքային իշխանութեանց, վարչական ժարմիններուն, երեսփոխաններուն, Թաղ. Խորհուրդներուն անդամց անուններն, ջնջելու հաժար անոնց գոյութիւնն, արգիլեց այդ յաւելուածական բաժինն իսկ։ Ան ալ իրեն գիտնալիք բանն էր, մեր հոգը չէ եթէ մեր օրինական իշխաններն չարձանագրուին օրացոյցներու մէջ, բաւ է որ անոնք գիտնան իրենց պարտականութիւններն։ Ասով կրնանք եզրակացնել թէ՝ Թերզեան՝ Դեկտեմբեր ամսոյն առջի օրերուն ղրկեցաւ այս նոր տոմարի գործադրելու խորհուրդն, և հրամայեց զայն Անարատ Յղութեան տնէն սկսեալ կիրարկել։

Բայց ինչպէս ըսինք վերը, Թերզեան կ'ուզէ իբր Պատրիարք գործել։ Ահա թէ ի՞նչպէս։

Այսօր բովանդակ աշխարհ շատ լաւ գիտէ թէ՝ տոմարի խնդիրն, բնաւ երբէք կրօնական խնդիր մը չէ, և եթէ կրօնական խնդիր մը եղած ըլլար, այսօր Բողոքականութիւնը զայն ընդունած չէր ըլլար, մինչդեռ Կաթողիկէ և Բողոքական բոլոր ազգութիւնք զայն ընդունած են և միայն Օրթոտոքսներուն մէջ մուտք չէ գտած անոր գործածութիւնը, թէեւ կամաց կամաց մտնելու տրամադրութիւն ալ կայ անոնց մէջն իսկ։ Հին մեծամեծ վէճերուն, պառակտումներուն, նզովքներուն և արգելքներուն դէմ այսօր բանիմաց ժողովուրդն կը խնդայ պարզապէս, յաւելով եղած ունայն ու սին վէճերուն և անոնց հետեւանքն եղող բարոյական ու նիւթական կորուստին վրայ։ Արդ՝ բացայայտօրէն զուտ քաղաքական և աւելի ճիշդը, վարչային խնդրոյ մը մէջ Թերզեան ի՞նչպիսի ձեռնհասութեամբ կը ջանայ շրջել այն կարգ ու կանոնն որ այսօր եկեղեցական և կամ կրօնական ըլլալէ աւելի քաղաքական է մեզ համար։ Իրաւ է թէ կարող է ընել, քանի որ իւր դիրքը զօրաւոր է կղերին կոյր հնազանդութեամբն, և այդ զօրութեան կրնանք գործէ իբր Պատրիարք որքան ալ իրմէ Կայսերական Պերաթն եւս առնուած ըլլայ։

Այսպիսի զուտ վարչական գործի մը ձեռք զարնելուն պատճառն — որքան ալ եկեղեցական-վարչային ըլլայ — պարզապէս յայտնի է թէ Թերզեան կ'ուզէ և կը ջանայ ցոյց տալ, ինքն որքան ալ պաշտօնական Պատրիարք մ'է յաչս Տէրութեան, նոյնքան գործօն Պատրիարք մ'է հասարակութեան մէջ։

Եւ այս պարագան իրեն լաւագոյն ատաղձն կը հայթայթէ ճնշելու համար իւր կղերն իբրեւ կաթողիկոս, վասնզի կղերն՝ իւր և ժողովուրդին մէջ միութեան գիծն ըլլալով, ամենէն աւելի պիտի ընկճուի՝ այդ երկու իրերու ներհակ ուժերու միջեւ, մինչեւ որ մէկ կամ միւս կողմն տանի յաղթանակն։

Առանց ներքոյներ հիւսելու յաղթանակ տանողին, կը յաւինք միայն մեր աղքատներուն վրայ, ոյնքան ամենէն աւելի կ'ընկճուին այս տգեղ պայքարէն։

Թ. Կ. ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

Երկուշաբթի, 24 Դեկտեմբեր 1912

(*) Իզմիր՝ յունարէն և գաղղիերէն, իսկ Հալէպ՝ արաբերէն կը կատարուին։

(*) Նոր տոմարի օրացոյցերն այս տարի Աւագ թեմի ժողովրդեան ձրիաբար սկսած են բաշխուիլ Թերզեանի կողմանէ։

ԹԵՐԶԵԱՆԻ
ԱՊՈՐԻՆԻ ՄԷԿ ԱՐԱՐՔԻՆ ՇՈՒՐՋ

=×=

Տէր խմբագրապետ,

Հիանալի էր պարզապէս այն գաղափարը զոր յղացած և հրատարակած էիք պատուական Թերթիդ 21 դեկտեմբեր 1912 թուականի 5045րդ թուոյն մէջ, և որով կը թելադրէիք որ փոխան տունօրհնէքի, Թերզեան Գերապայծառի գրպանները պարարտացնելու, յատկացուած դրամները, նուիրուին Ս. Յակոբայ Անկեղանոցին փոխանակ իրեն ղրկուելու անուղղակի կերպով, իրեն՝ որ աղքին ձայնին, կամ լաւ եւս, «ձայն բազմաց՝ ձայն Աստուծոյ»ին հանդէպ խուլ ձեւանալով, օր ըստ օրէ իւր քմահաճոյքները՝ զինքը պատրիարքութենէ պաշտօնանկ ընել ուզող հասարակութեան վրայ պարտադրել կը տքնի։

Ինչպէս որ ժամանակին Տր. Գէորգ էֆ. Զօհրապ անվիճելի փաստերով դարձեալ այս սիւնակներուն մէջ հաստատեց, իր տարբերները մասային անհաւասարակշռութեան իրաւունք տալէն տարբեր մեկնութիւն չվերցնող Թերզեան Գերապայծառ, պայքար սկսած է մղել ոչ միայն իր քմահաճոյից դէմ ծառացող Հասարակութեանս ողջամիտ դասակարգին դէմ, այլ նաեւ կը համարձակի առ ոչինչ գրել այն յարգանքը, որ ամէն խղճի մարդ կը պարտի անմահութեան սեմը յատկանշող գերիշխանները առջեւ և կը խռովէ հանգուցեալ բարերարներու խաղաղ քունը, զլանալով անոնց սովորական պաշտօնը։ Ասով ալ չի գոհանար, և պատրուակ բռնելով, ըստ իր բացատրութեան, ապօրինաւորութիւնը Ս. Յակոբայ Անկեղանոցի Հոգաբարձութեան, կը պայքարի հոն պատապարեալներուն, մեծաւ մասամբ բաղդաւորուած աղքատներու, խոնարհներու դէմ, որոնց Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս իւր արքայութիւնը խոստացաւ, և իւր այս անորակելի պայքարը կը մղէ յանուն կրօնից զոր կը վարկաբեկէ իւր արարքով։

Մեր կրօնքը սէր է, բայց Թերզեան Գերապայծառ և իր սպայակոյտը կը տրքնին ատելութիւն սերմանել սիրոյ տեղ։ Արդեօք ի դէպ չէ՞ հարցնել թէ Թերզեան՝ Գերպ. ատուածանաճոյ գործ մ'բրա՞ւ «յերկիր խաղաղութիւն, և ի մարդիկ

հաճութիւնի համար տեղի ունեցած անհասանելի մարդեղութեան խորհուրդը, առ մարդկութիւնն ունեցած անչափելի սիրոյն բերմամբ Խաչին վրայ զոհաբերուելու համար, մեզ նման մարմին զգեցած Քրիստոսի պաշտման յատկացուած տաճարներուն մէջ, կուռոյ, ծեծի և զայթակղութեան պատրուակ ընելով։ Միթէ Թերզեան Գերապայծառ չէ՞ գիտեր որ տոմարի այդ քմածին փոփոխութիւնը այսօրինակ ցաւալի դէպքերու տեղի պիտի տար։ Մոռցա՞ծ էր արդեօք ինքն, աշակերտը (!) Վարդապետին այդ պատուէրը թէ՝ «Վայ մարդուն այնօրիկ յոյր ձեռն «գայցէ գայթակղութիւն, լաւ էր նմա «թէ երկան իյոյ կապէր զպարանոցէ նորա «և անկանէր ի ծով։»

Կը ըմբռնենք Թերզեան Գերապայծառի և իւր սպայակոյտին, թէ աստուածաբանութեան, ո՞ր կէտին, և կամ եկեղեցական ո՞ր հեղինակութեան վրայ հիմնուելով յանդգնեցան արգիլել Ս. Յակոբայ հանգուցեալ բարերարաց համար Հոգեհանդիսեան Պաշտօնի կատարումը։ Միթէ եկեղեցին պարտաւոր չէ՞ պաշտօն կատարել ուղղուած ժամանակ, պայմանաւորելով զոր օրինակ յառաջիկայ Յունուար ամսոյ ութերորդ աւուր պէտ՝ ընդհանուր ննջեցելոց յատկացուած օրերու չի զուգադիպի։

Բայց ձգենք որ հանգուցեալ բարերարները իրենք հաշիւ պահանջեն և բռնեն Թերզեանի և քիքի օձիքէն, երբ տոքա կոչուին իրենց ըրածներուն համարը տալու յատենի առեղ Դատաւորին։

Արդեօք վայրկեան մը Թերզեան Գերապայծառ կրցա՞ւ մտաբերել թէ իւր այսօրինակ հակակրօնային և հակամարդկային արարքներով պիտի յաջողի մոռացութեան մատնել Ս. Յակոբայ Անկելանոցին գոյութիւնը ապահովուողներուն անմահ յիշատակը, յիշատակը անոնց որ իրաւամբ շահուած արդարոց քունը կը ննջեն։ Եթէ այո՛, շատ կը սխալի, որովհետեւ այդ նուիրական յիշատակները անմոռաց պիտի մնան այնքան ժամանակ, որքան տեւէ աշխարհս, որովհետեւ, Ս. Յակոբայ հաստատութիւնը կայ և պիտի մնայ։ որովհետեւ հակառակ Թերզեանի ճշմիտ ձիգերուն, սոյն հաստատութեան բարերարել ուզողներուն թիւը կ'աւելնայ և պիտի աւելնայ օր ըստ օրէ. որովհետեւ մինչ ապագային Ս. Յակոբայ Անկելանոցն իւր դռները լայն պիտի բանայ դարձեալ թշուառներուն, անոնց ցաւերն ամոքելու և գուցէ նոյն իսկ իւր հալածիչներուն ապաստան ընծայելու համար, Թերզեան Գերապայծառին անուան յիշատակութիւնը խոսուր երազի մը, մղձաւանջի մը աղդեցութիւնը պիտի գործէ միայն և պիտի յիշուի այնպէս՝ ինչպէս կը յիշուի այն յիմարը, որ եթէ ոչ Թերզեան, գոնէ անոր պէս բան մը կը կոչուէր, և որ Մեծն Ալէքսանդրի քաջագործութեանց ի լուր, իր անունն ալ պատմութեան մէջ անցընելու համար, աշխարհիս հրաշալիքներէն համարուող՝ Եփեսոսի Անանուայ մեծակառոյց տաճարը կը հրկիզէր։

Չեմ կարող գիտել ինքզինքս արդահատել մեր այսօրուան կղերին վրայ, որ խղճերնին մի կողմ թողած, զիրենք ծրնող, մնուցանող ժողովուրդին աւանդութեանց և ազգային զգացմանց ուխտեալ թշնամւոյն ձեռքը հու գործիք կը հանդիսանան, և կը ճգնին չքմեղացնել ինքզինքնին ըսելով՝ թէ պարտաւոր են գործադրել իրենց մեծին հրամանները, եթէ անիրաւ ինկ ըլլան անոնք։ Կ'ուզէի իմանալ թէ այս կոյր հնազանդութեան մէջ պիտի յարատեւէ՞ն արդեօք, եթէ Թերզեան Գերապայծառի խելքին փչեր և հրա՞մայեր իրենց որ նուիրական պաշտամանց կատարումներէն լեռոյ, ժողովուրդը զբօսցնելու համար սանկ քչիկ մը կաքաւէին։

Իրաւ է թէ Թերզեան Գերապայծառի Ս. Յակոբայ ազնախմբութեան և հետեւեալ օրը Հատուածոյ Հաստատութեան մասնաւոր մէջ աստուածային պաշտամունք կատարելու մասին յարուցած արգելքը կը միտէր նիւթական վնաս հասցնելու Անկելանոցին, բայց, ինչպէս բացայայտորէն կ'երեւնայ պատուական թերթիդ վերջին թուոյն մէջ հրատարակուած ծանուցումէն, Թերզեանի այդ ձեռնարկը հակառակ արդիւնք տուած ըլլալ կը թուի, ի հիմուկս իւր չափազանց սիրած գրպանին, ստուարացընելով Ս. Յակոբայ Հաստատութեան նուիրատուներու շարքը։

ՄԻՐԱՅԵԼ ԱԼԷՄՇԱՀ

ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆ ԽԹՈՒՄԸ

Ս. Յ. ՈՍԿԵԲԵՐԱՆ

=+=

Ալ մեր մէջ չկան կամ հազիւ մէկ-երկու ճշմարիտ կղերականներ Աւետարանի-պաշտօնեաներ։ Մեր կղերականներ ըստուածը՝ Աւետարանն ու Յիսուսի փոխանորդութիւնը գործիք ըրած են։ Անոնք կրօնքի պաշտօնեայ չեն, այլ զօրաւոր բռնակալ կամքի ու տիրելու մղձաւանջի հետեւողներ։ Ճշմարտութիւնը դրամի գաւ՛ազաներանով սպանած են։ Շահու, փառասիրութեան զօրաւոր կուսակցութիւն մը դարձեր է Թերզեանական կղերականութիւնը։ Ու զարմանային հոն է որ այդ քիքը կը դատապարտէ հասարակութիւն մը, հերձուածող կը հրատարակէ պարզ ան պատճառաւ որ իր կամքին չի խոնարհիր։ Ժողովուրդը Յիսուսի փարիսին մէջ Աւետարանի պաշտօնեայ, ճշմարիտ քարոզիչ կը փնտռէ։

Փաստեր պարզ են, իրողութիւնը մէջտեղ, տարակուսելու բան չմնաց, վարագոյրին յետին ուրիշ բան չենք տեսներ եթէ ոչ կեղծիք ու դրամ։ Երկու տարին լրացաւ որ Հոգեւոր Տէրը —Թերզեանն, իր վարդապետութիւնը բռնի կը քարոզէ. ամեն նախատանքի տակ կը շարունակէ իր պայքարը, կը խեղդէ ճշմարտութեան ձայնը։ Այս անգամ նոր տոմարի մը խնդիրը հանեց այն նպատակաւ թէ «բաժանեայ զի տիրեսցես»։ կռահելով թէ կան այլասեռածներ կամ ծթրածներ, որոնք պիտի թոյլ տան աւանդութիւններն ու սովորութիւնները զգնանելու, ջնջելու։ Մեր խօսքը նոր տոմարի վրայ չէ։ Եթէ հինը հազարաւոր տարիներէ ի վեր սխալ էր. թող քանի մը տարի եւս շարունակէր ու քաղաքական և հասարակական այս չփութիւնն երեւան թող չհանէր։ Կրցաւ սուինները ուժով դիմակի տակ յաջողիլ, սակայն պէ՞տք էր ըրկել հաւատացեալները այս մեծ օրուան նուիրական աղօթքէն։ Ուրիշ օրեր Ոսկեբերան եկեղեցին ժամերգութիւն կար. ինչո՞ւ այսօր վարդապետները մէջտեղ չկային. հարիւրաւոր անձինք, այր, կին անհամբեր վարդապետ կը սպասէին իրենց կրօնական պարտքը կատարելու, յանուն Յիսուս Մանկան Ծննդեան, երբ կ'ուզէին իրենց այնքան մեղքերը սրբել ու հաղորդուիլ, ի՞նչ պատճառ կար որ արժան չէր դասեր այդ ժողովուրդին Աստուծոյ նուիրուելուն։ Խթման արարողութիւնը անցաւ տխուր ու վշտալից։ Աշխարհական քանի մը մարդիկ երգեցին «Հայր մեր»ը տխուր ու մելամաղձոտ, մաղթելով որ գայթակղեցուցիչ քարը շուտ պտտորի հոն՝ ուրկէ մէյ մ'ալ աշխարհ չգայ։ Այս անգամս ալ դարձեալ Հայ-Կաթողիկէ հասարակութիւնը ցոյց տուաւ թէ Հայութեան ամենէն զուտն, ամենէն հաւատարիմ մասն ինք է։ Այդ տխուր բոպէին մեծ եղաւ այն աղմուկն ալ որ տեղի ունեցաւ անգոյն քահանայի մը ու տիկնոջ մը միջեւ. առաջինը բռած էր թէ «դուք հերձուածող էք, հետեւաբար իրաւունք չունիք եկեղեցին մտնելու»։ բայց վերջինս բարոյական այնքան ազդու խօսքերով վռնտած էր այդ անգոյն քահանայն որ ալ չգիտցաւ իր դարձը։ Արդեօք ո՞ւր պիտի հասնի խնդիրը. ինչ ըլլալու է մեր դերը. մեզ կը մնայ եկեղեցւոյ դռները փակել ամեն. վարդապետաց յառաջ, քանի որ անոնք կ'արհամարհեն զմեզ, քանի որ Յիսուսին պաշտօնեայ չեն այլ Թերզեանի. իրաւունք չունին մեր տան մէջը բնակելու և անոր ծառայութեամբ զբաղելու։ Վարչական ժողովը պէտք է խնդրին վերջ տայ։

ՊՕՂՈՍ ՀԱՃԵԱՆ

Բերա, 24 Դեկտ. 1912

ՄԻՀԶԱՔԷՐԱԹԸ ՍՈՒԼԻՀԷՆԻՆ ԹԱԹԻԼԻ

(Պազը թաքսիղաթ)

Լոնտրա, 6 Յնվ.— Սուլհ գոնֆէրանսը, էօյլէտէն սոնրա սաաթ 4ամ իճթիմա իթտի։ Օսմանլը տէլէկէլէրի եէնի թէքլիֆլէրինի արզ իթտիլէր։ Մէճլիս սաաթ 4ամ խիթամ պուլտու։

Լոնտրա.— Պալգան տէլէկէլէրի, հիւքիւմէթը Օսմանիէնին եէնի թէքլիֆլէրինի թէտգիգ իթտիրտէն սոնրա, մէճլիսնէյէթպախշ օլմասըղընը պէհան իլէ, վէ թայէպլէրինէ տահա մուվաֆըգ ճէվապ պէրմահա ինթիզարէն, գոնֆէրանսը թաթիլ իթտիլէր։ Անճագ միւթէֆիգլէր, ասլա գաթը մուխապէրաթ ֆիքրինտէ պուլընմամագտա տըրլար։

Լոնտրա.— (էօյլէտէն սոնրա.) Ամանս Ըէօյթէր տէհոր քի, «Թա պու սպրտան Պալգան մէհաֆիլինտէ վազիյէթ, ճումտա իրթէսի կիպի միւշքիլ կէօրիւնմէեօրտը. վէ շիմտիլիք գաթը մուխապէրէ մէսէլէսի մէվզուի պահս օլմաեօրտը։

«Պու մէհաֆիլտէ զանն օլունտուղընա կէօրէ, էտիրնէէնին իշղալընտան էվվէլ վուգու պուլաճագ միւտահէլէ, հիւքիւմէթը Օսմանիէ հագգընտա պիթարաֆլըղընն նագը տէվէք օլաճաղընտան, չէրը մէզքիւրը իշղալընտան էվվէլ տէվլէթլէր թարաֆընտան միւտահէլէ վուգու պուլմահաճագ տըր։

«Միւթէֆիգլէր՝ մուխատէմաթը թէքրարը՝ սիեասի վէխիմ գարարչըգլըգլար ինթահ իտէճէկինտէն, պու իհթիմալտէն քէնտիլէրինին տէ, մուազզամ տէվլէթլէր գատար սագընմագտա օլտուգլարընը պէհան իտիեօրլար։ Պունունլա պէրապէր էտիրնէ մէսէլէսինին ըէք եագընտա թէսվիյէ օլունճաճաղը միւհթէմիլ իտուկի տէրմիհան իտիլիեօր։

Լոնտրա.— Ամանս Ըէօյթէրին իտիիպարաթընա նէզարէն, պու կիւնքի իճթիմատա, Մէրիճ իրէ Թունճա նէհրլէրի Օսմանլը վէ Պուլկար հուտուտը մագամընտա կէօսթէրիլմէք, վէ Գրրդ-Քիլիսէյի թէրք իթմէք իւզրէ, Օսմանլը մուրախխասլարը թարաֆընտան պէհան իտիլէէկի զանն օլունան թէքլիֆլէր, միւթէֆիգլէր մէհաֆիլինտէ մուհիմմ պիր միւսաաաէքեարլըգ ատտա իտիլիեօր։ Մէզքիւր հուտուտ, Այիսթէֆանօս անանամէսիյէ թարիհին իտիլիշ օլան հուտուտըն հէման այնի տիր։

Հէր նէ գատար միւթէֆիգլէր, պու թէքլիֆի գապուլ իթմէէճէքլէրինի տէրմիհան իտիեօրլար իսէտ, Պազը Ալինին, Նիհայէթ վազիյէթը հազրգիէյի անլամանա պաշլատըղընա պունու պիր իսպաթ ատտ իտիեօրլար. վէ տէվամի պիր սուլհն թէէսսիսինի ինթահ իտէպլիմէք իչին, արգատան տիկէր թէքլիֆլէրին կէլէճէկի մէմուլինտէ պուլունուեօրլար։

Լոնտրա.— Ամանս Ըէօյթէրին մարիւմաթընա նէզարէն, պու կիւնքի սուլհ գոնֆէրանսընտա, Օսմանլը պիրինճի մուրախխասը Բէշիտ բաշա՝ աթիտէքի եէնի թէքլիֆլէրի արզ իթմիշ տիր.

1. Հիւքիւմէթը Օսմանիէ, էտիրնէ տախիլ օլմահարագ, պազը արազի տահա իլավէ վէ թէրք իթմէյէ մէյեան տըր։

2. Հիւքիւմէթը Օսմանիէ. տիկէր հիչ պիր ատտ թէրք իթմէմէք չարթըլա, Կիրիտէքի քեֆֆիֆէյի հուգուգընտան էլ չէքմէքտէ տիր։

Պունուն իւզրիտէ Օսմանլը հէյէթը մուրախխասը՝ մէճլիս տահրէնտէն չըզըգ, Պալգան մուրախխասլարը գալմըշ վէ ան տագրգա միւզաքէրէտէն սոնրա ատիտէքի ճէվապը թանզիմ իթմիշլէր տիր.

«Օսմանլը մուրախխասլարը հազարաթընն թէքլիֆլէրի, կէչէն իճթիմատա միւթէֆիգլէր թարաֆընտան աէրմիհան իտիլէն մէթալիպէ մուվաֆրգ օլմատըղընտան, վէ թէքլիֆ օլունան եէնի էսնոս իւզէրինէ իճրան միւզաքէրաթ տա պիր իթիլաֆը ինթահ իտէճէք մահիյէթտէ պուլընմատըղընտան, միւթէֆիգլէրին տէլէկէլէրի գոնֆէրանսը թաթիլէ մէճպուր օլտըգլարընը կէօրմէքտէ տիրլէր։»

Օսմանլը տէլէկէլէրի՝ մէճլիս տահրէսիտէ ավտէթ իթտիքլէրինտէ, իճթիմայէ բիհամսէթ իտէն Մ. Նովագովիչ, միւթէֆիգլէրին ճէվապընը օգուտը, վէ մէճլիսին խիթամ պուլտուղունը պիլտիրմիշ տիր։ Օսմանլը մուրախխասլարը, բէյտիսին, մէճլիսի թահիլէ հագգը պուլունմատըղընը պէհան իլէ բրօթէսթօ իթմիշլէր. վէ գոնֆէրանսըն թահիլինտէն նէ անլաշըլտըղընը սօրմուշլար տըր։

Իճթիմատը բէսմի խիթամ պուլտուգտան սոնրա, ումումի պիր միւքեալէմէ պաշլամըշ, վէ պունտա Պալգան մուրախխասլարը՝ Օսմանլը մուրախխասլարը. նա, Պալգան միւթէֆիգլէրինին, միւզաքէրաթը գաթթ իթմէք ֆիքրինտէ օլմաերպ, անճագ ճումատա կիւնիւ քէնտի նօթալարընտա տէրմիհան իտիլէն թալէպլէրինէ մէմնունիյէթպախշ ճէվապ պէրմատագլարընտան, մէմնունիյէթպախշ պիր ճէվապ ալաճագլարընա գատար թաթիլը միւզաքէրաթա գարար վէրտիքլէրինի պիլտիրմիշլէր տիր։

Իշպու զայրը բէսմի միւքեալէմէթ էնտասընտա, Բէշիտ բաշա՝ Էտիրնէյէ էրզաղ խուսուսինտէն պահս իթմէք ֆիքրինտէ պուլունտըղը հալտէ, իճթիմաքն թաթիլի՝ պունու մէն իլլէտիկինի սէօյլէմիշ տիր։

Պու մէսէլէնին՝ էվվէլքի իճթիմատա միւզաքէրէ օլունմըշ օլտուղը, վէ միւթարէքէնին ահքամըյա զաթէն թէսվիյէ իտիլմիշ օլտուղընտան, գոնֆէրանսըն պունունլա իչթիզալ իտէմէէճէկի պէհան գելընմըշ իտուկի, ճէվապէն տէրմիհան իտիլմիշ տիր։

Պահէնու Օսմանլը մուրախխասլարը, պիր աղ հէտտէթլի օլարագ, մէճլիս տահրէսինտէն մուֆարագաթ իթմիշլէր տիր։

Լոնտրա, 7 Յնվ.—(Ամանս Ըէօյթէր.) Պունտան սոնրա վազիյէթին նէ հալ քէսպ իտէճէկի Թիւրք մէհաֆիլինտէ պիլինէմէեօր, ֆագաթ միւթէֆիգլէրին միւզաքէրաթը թաթիլ իթմէլէրի՝ էնտահ թաթիլտէ էտիրնէյէ թէսլիմ օլաճաղը իւմիտլէ օլտուղու զանն օլունուեօր։

«Միւթէֆիգլէրին պու մուամէլէսի, Թիւրք մէհաֆիլինտէ հիսսէթը ազիմէյլ մուճիպ օլմուշ տըր։»

Լոնտրա.—Էֆքեարը ումումիյէ կէօրէ, տիւնքի իճթիմատա Պալգան տէլէկէլէրի թաթիլը մէսլայի իթմէքլէ, միւզաքէրաթէն գաթ իտիլմէսի մէսուլիյէթինի Թիւրք մուրախխասլարը իւզէրինէ պրագմագ իսթէմիշլէր տիր։ Էնտահ իճթիմատա Բէշիտ բաշա վէ Օսման Նիզամի բաշա՝ Պալգան տէլէկէլէրինին նէզարէթինէ գարշը բրօթէսթօ իթմիշլէր տիր։ Բէշիտ բաշա՝ պու թաթիլին՝ աչբգտան աչբզա գաթը մուխապէրէ մանէասընտա օլտըղընը սէօյլէմիշ տիր։

Լոնտրա.— «Թայմս»ըն պէհանընա նէզարէն, սուլհ գոնֆէրանսընը տիւնքի իճթիմաընտա, Բէշիտ վէ Օսման Նիզամի բաշալար՝ բէիսը մէճլիս Մ. Նովագովիչէ, «Գոնֆէրանսըն թաթիլը մէսաիլ» տէմէքլէ, միւթէֆիգլէրին նէ տէմէք իսթէքլէրինի սօրմուշլար, վէ Մ. Նովագովիչ տէ, չու ճէվապը վէրմիշ տիր. «Պու թապիրի, ասըլ քիթապէթ մանէասընտա անլամալըսընը. զիհատէ չէյ սէօյլէէմէմ։»

Իճթիմաքն խիթամընտան սոնրա վուգու պուլան զայրը բէսմի միւքեալէմէմէ, միւթէֆիգլէրին տէլէկէլէրի հէր նէ գատար կէչէն ճումատա կիւնքի պէհանաթլարընտա վէ տիւն Օսմանլը ճէվապընտա գաթը մուխապէրաթ զիքր իսրմիշ իսէ տէ, քէնտիլէրի. (գաթը մուխապէրաթ իտիրմէմէսինի նասիհաթ իթմիշ օլան) տէվլէթլէրի կիւճէնհիրմէմէք, վէ այնի վագրթատա մահը հալին Յիւ թարիխի իւլթիմաթումլարընտան սոնրա կ'ուլիւնճ օլմատագ իչին «թահիլ» քէլիմէսինի գուլանմայը թէրճիհ իթտիքլէրինի իյզահ իյլէմիշլէր տիր։

Լոնտրա.— Ամանս Ըէօյթէրին մուիպիրինէ, Եունան մուրախխասլարընտան պիրի աթիտէքէ պէհանաթտա պուլունմըշ տըր.

«Միւզաքէրաթ գաթթ օլունմամըշ տըր։ Մուրախխասլար տէրհալ Լոնտրայը թէրք իթմէք նէյէթինտէ սէյլլ տիրլէր։

Մուազզամ տէվլէթլէրին՝ գաղանըմըշ օլան վուգու�թլարը սէնէտ իթթիխազ իթմէյէ ֆրրսաթլարը օլաճաղընը զանն իտէրիզ։ Էկէր պիր թէշէպպիւստէ պուլունմահա գարար վէրիրլէրսէ, բէք չաբուգ խապէրտար օլաճաղըզ։

«Օսմանլը մուրախխասլարընըն եագընտա եաբաճագլարը պիր չէյ վարսա, պիվլ պիր թէպլիղաթլարը օլտուղընտա, եէնի պիր իճթիմա տավէթ իթմէք օլաճադ տրը։

«Մամաֆիէի մուազզամ տէվլէթլէր՝ քէնտի հարէքէթլէրի հագգընտա եա պիր գարար վէրէճէքլէր տիր, եախոտ պէլքի էտիրնէ թէսլիմ օլաճագ տրը։

«Էկէր Թիւրքիա, թէքլիֆաթը ժագուլէտէ պուլունուրսա, միւզաքէրէյէ հաղըրզ. լաքին չիմախքի թէքլիֆաթ, միթթէֆիգլէրին նօգթաի նազարընտան օ գատար ուլագ տրը քի, միթթէֆիգլէր, պունլարընը զայրը գապիը գապուլ օլտուղունու պէեանէ մէճպուր օլմուչլար տրը։

Լօնտրա.— (Աժանս Բէյթէր.) Սէֆիրլէր, կէչէն ճումահա իրթէսի կիւնիւ, մուհարրիպլէր պէյնինտէ իթիլաֆ հասըլ իթմէք իւզրէ տէվլէթլէրին իթթիխազ իտէճէքլէրի խաթթը հարէքէթի միւզաքէրէյէտէն սօնրա, վագը օլան թէքլիֆլէրինէ ճէվապէն, հիւքիւմէթը մէթպուալարընտան թալիմաթ պէքլէեօրլար։

Լօնտրա.— Աժանս Բէյթէր՝ մէհաֆիլը սիեասիէտէն ալընմըշ օլան ժալիմաթա իսթինատէն աթիտէքի թէպլիղի նէյր իթմիշ տիր.

«Զանն օլունտուղընա կէօրէ, սէֆիրլէր պիր հարէքէթը միւշթէրէքէնին լիւզումը խուսուսընտա միւթթէֆիգ տիրլէր։ Էտիրնէնին Պուլկարիսթանա թէրքինէ գարշը պիր կէօնա իթիրազտա պուլունմահաճագլարընա չիւպհէ իթմէյէ հիչ պիր սէպէպ եօգ տրը։

«Մէհաֆիլը սիեասիէտէ պէեան իսլիտիկինէ կէօրէ, սուլհ գօնֆէրանսընընն տիւնքի իճթիմաընտա միւթթէֆիգլէր թարաֆընտան իճրա իտիլէն մուամէլէ, զահէթ պասիրէթքեարանէ օլուպ, չիւնքի պու սուրէթլէ բէք չօգ միւշքիլաթլն էօնիւ ալընմըշ վէ հալը հազրրընն արիզ ու ամիգ թէտգիգի իչին հէր թարաֆա վագթի գազանտրրըլմըշ տրը։

«Սուլհ հէյէթը մուրախխասլարը ազալարընընն Լօնտրատան հարէքէթ իթմէհէճէքլէրի ումումէն զանն օլունուհօր։»

Լօնտրա.— Սիւֆէրա, սուլհ գօնֆէրանսընընն թարթիլը մէսաթի իլէ հուսուլէ կէլէն վազիյէթ հագգընտա միւզաքէրէ իթմէք իւզրէ, կարընն էօյլէտէն սօնրա Խարիճիէ Նէզարէթինէ իճթիմա իտէճէքլէր տիր։

Բարիզ, 8 Ցնվ.— Էգօ տը Բարի զազէթասընընն, Լօնտրատան ալարընը պիր թէլէկրաֆա պինէն պէեանընա կէօրէ, Էտիրնէ հագգընտա մուազզամ տէվլէթլէր արասընտա իթթիֆագ հասըլ օլմըշ տրը։ Տէվլէթլէր՝ չէհրը մէղքիւրը Պուլկարիսթանա թէրք իթմէսինի Թիւրքիա եա Նասիհաթ իյլէմէքտէ միւթթէֆիգ տիրլէր։ Լաքին ատալար մէսէլէսինտէ իթթիֆագը Միւսէլլէս իլէ Իթիլաֆը Միւսէլլէս արասընտա ճիտտի իսթիլաֆաթ մէվճուտ տրը։ Ռուսիա, Ինկիլթերրա վէ Ֆրանսա՝ ճէզաիրը պահրը Սէֆիտ հագգընտա Եունանիսթանըն մէթալիպինէ միւսայիտ օլուպ, լաքին իթթիֆագը միւսէլլէս՝ Լիմնոս, Թէնէդոս, Իմպրոս, Սամաթրա, Սագըզ վէ Միտիլլի ատալարընընն Թիւրքիատա գալմասընը իսթէմէքտէ տիր։

«Էգօ տը Բարի», պու մալիւմաթա ա-թիտէքի միւթալէայը իրավէ իտիեօր.

«Իթթիֆագը Միւսէլլէս, Թիւրքիատա գարշը միւթթէֆիգլէրին վէքեալէթինի տէրէօհատ իթմէքլէ, աղըր պիր մէսուլիյէթ ալմըշ տրը։ Օսմանլը վէ Պուլկար միւզաքէրաթընընն իֆլասիյէթի՝ Իթթիֆագը Միւսէլլէսին, Իթիլաֆը Միւսէլլէսին վէ Էվրօբա միւսալէհասընընն իֆլասիյէթի օլաճագ տրը։»

ՍՈՒԼՀ ՄԻՆԶԱՔԷՐԱԹԸՆԸՆ ՆԷԹԻՃԷՍԻ

Եօգարտա թաֆսիլէն տէրճ իթտիկիմզ թէլէկրաֆլարտան անլաշըլըսօր քի, Լօնտրատա Սուլհ գօնֆէրանսընընն «թաթիլ» ատնիլէրէք, միւզաքէրաթա խիթամ վէրմէսի, Էվրօբա մուազզամ տէվլէթլէրինին միւթթէֆիգլէրէ իթտիքլէրի վէսատա իւզրինէ վուգուս պուլմըշ տրը, վէ Լօնտրատա հիւքմ իտէն զանատթը ումումիյէտ նէզարէն, Էտիրնէնին Պուլկարիսթանա թէսլիմիյէ, սուլհըն ագտ օլունմասը տէվլէթլէրճէ տէ միւթէսավվէր պուլունտուղը, մէգքիւր թէլէկրաֆնամէլէրին մէալինտէն զանն օլունմագտա տրը։ Բէվիշէ կէօրէ, կէրէք մուազզամ տէվլէթ[illegible], կէրէքսէ Պալգան հիւքիւմէթլէրի, մուհարէպէնին թէքրար պաշլամասընա լիւզում եախոտ մէճպուրիյէթ կէօրիւլմէզտէն, Էտիրնէնին՝ տախիլտէքի էրզագը թիւքէնէրէք, վէ խարիճէն էրզագ ճէլպ իտէմէէրէք, իսթէր իսթէմէզ միւշմէնէ թէսլիմ օլաճաղը ֆիբբինտէ կէօրիւնիւպ, պու իսէ, չու քէշմէքէշ հալին տէվամը թագտիրինտէ մուհագգագ իտուկինտէն, հիւքիւմէթը Օսմանիէ իչին իբի չըգգ գալմըշ օլուեօր. եա Էտիրնէտէն ֆէրաղաթ իթմէք, եախոտ ապա վագրթ դայպ իթմէէրէք, մուխասէմաթա թէքրար պաշլամագ։

Հէր իբի չըգգըն տախի Թիւրքիա իչին տէրին միւլահազաթը՝ վէ գարար վէրմէզտէն էվվէլ լէհ ու ալէյհտէ միւշիւնիւլմէսինի իճապ իթտիրէճէկի ինքեար օլունամագ։ Էվրօբայը Օսմանի դրթասընտա անճագ Զաթալճաեա վէ ճիվարընա գատար միւմթէտ օլան պիր դրսմ արապի իլէ եալընըզճա գալան Սթամպոլ իչին, Էտիրնէ չէհրի վէ իսթիհքեամլարընընն էլտէն չըգմասը, բաթթաիթրն էնինիյէթինի թէհլիքէյէ գօեաճաղընտան վէ տօղրուեու սէօյլէմէք իչին, տիւշմէնին պիր չօգ թէարրուզաթընա գարշը չէճիանէ մուգավվէմէթլէ, հէնուզ թէսլիմ օլմուշ օլմահան մուհիմ պիր պէլտէյի սիկասէթէն եախոտ տանա տօղրուսու ճէպրէն իշզալ իյլէմէք՝ հիչ պիր հագգա միւսթէնէտ օլամահաճաղընտան, Թիւրքիանընն, քէնտի միւրատը վէ րէյի իլէ Էտիրնէտէն ֆէրաղաթ կէլմէսի, բէք տէ գոյայ, վէ հազմի գապիլ օլան մատտէլէրտէն տէյիլ տիր։ Լաքին տիկէր թարաֆտան Էտիրնէտէն ֆարիզ կէլմէմէք իչին, եէնի պաշտան մուհարէպէյէ պաշլանմասը գարարը տա զանն օլունտուղը գատար գօյայճա վէրիլէմէզ զանն իտէրիզ։ Պունունն տա պիր թագմ միւլահազաթ վէ թէֆէքքիւրաթը իճապ իթտիրէճէկի չիւպհէսիզ տիր, զիրա Պալգան մուհարէպէսինին պիզիմ իչին պայիս օլտուղու ֆէլաքէթլէրինէն սօնրա խուսուսա թաթիլը հարպ իլէ իլան իտիլէն միւթարէքէ էսնասընընա, օրտուլի Օսմանինին պիր թագմ նօգսանլարը իքմալ իտիլմիշ, վէ լէվազիմաթը միւքէմմէլ պիր հալէ գօնուլմըշ իսէ տէ, այնի վագրթտա տիւշմէնին տախի պօշ տուրմամըշ օլտըղը, վէ պունտան էվվէլ Զաթալճա իտթթը իւզրինտէ եալընըզ Պուլկար գուվվէթի մէվճուտ իքէն, պու կիւն տիկէր պիր զաչ գուվվէթին օրտատա պիրլէշմիշ օլտուգլարը տա՝ նազարը տիգգաթտան տուր իտիլմէզլի տիր։

Անճագ պու իբի չըգտան պաշգա, Թիւրքիա իչին պիր հայտիյէթ վէ հաեաթ մէսէլէսի վար տրը քի, պու խուսուս, հիւքիւմէթի Օսմանիէյի հէրչիպատապատ տէվամը մուհարէպէյէ մանէն մէճպուր իթմէքտէ տիր, զիրա Էտիրնէյի, մուհարէպէսիզ վէ քէնտիլիկինտէն թէսլիմ օլմագտըզն թէրք իթմէք՝ հայտիյէթէ տօղունարգտան պաշգա, Սթանպուլն թա եանը պաշընտա Էտիրնէ կիպի պիր գալէ վէ չէհրէ մալիք օլաճագ օլան Պուլկարիսթանըն պուլընմասը, Թիւրքիա իչին տահմի պիր մուխաթարա թէշքիլ իտէճէկինտէն, իչթէ պունու մէն իթմէք իչին, հիւքիւմէթ վէ միլլէթը Օսմանիէնին էլտէ էլէնի եաբմասը զարուրի տիր։ Հէր Օսմանը իչին պու եօլտա տիւշիւնմէք՝ պիր վազիֆէի մուգաատէսէ տիր։

Մամաֆիէի պու կիւն բէէրը ումուրտա պուլընան բուէսայը տէվլէթ, տէվլէթը Օսմանիէնին խայր ու ինֆաաթընը արիզ ու ամիգ տիւշիւնէպիլէն վէ վաթանըն սէլամէթիյլէ հիչ օլմասա պունտան սօնրա եէմի եէնի ֆէլաքէթլէրէ սէպպիյէթ վէրմէմէյի ճիտտէն նազարը թէէմիւլէ ալան րիճալտան օրտըգլարընտան, եազտրղընմըզ վէճհէ, մէգքիւր իքի չըգգտան պիրինի եախոտ տիկէրինի խնթիխազ իթմէք իչին, պուլընտըղընմըզ ահվալ վէ վազիյէթը վէխիմ վէ միւշքիլէտէն, հիչ պիր թարաֆըն թահրիքեաթընա եախոտ սաֆսաթալարընա գուլագ ասմահարագ, վաթանըն խայրընը, հէր քէստէն զիեատ տիւշիւնէճէքլէրի չիւպհէսիզ տիր։

Էն սոն տաղզգտա գատար, զանընըմըզ, սուլհըն զալէպ իտէճէկի թարաֆընտա օլուպ, մուազզամ տէվլէթլէրին իճրաի թէվասսիթիյլէ, պուլտըգլարը սուրէթը թէսլիկի, հիւքիւմէթը Օսմանիէյէ վէ Պուլկարիսթանա գապուլ իթտիրմէյէ թէշէպպիւս իտէճէքլէրի, վէ պու սուրէթը թէսվիյէնին՝ թարաֆէյնին նամուս վէ հայսիյէթինի վիգայէ իտէպիլէճէք պիր թարզտա օլաճաղը մուհագգագ կէօրիւլմէքտէ տիր։ Այնի զէմանտա Ատալար տէնիզինտէ քի ճէզիրէլէրին տախի մէվզուը պահս իտիլէճէկի վէ մէգքիւր ատալար հագգընտա մուազզամ աէվլէթլէր թարաֆընտան իթթիխազ օլընաճագ գարարընն գապուլի իսթէնիլէճէկի բրիվայէթ իտիմէքտէ տիր։

ՄՈՒՀԻՄՄ ՊԻՐ ՄԻԻԼԱԳԱԹ

Խարիճիէ նազարը Նորատունկեան էֆ. սալը կիւնիւ Խատէմ քէօյինտէ Պուլկար օրտուսը պաշ գոմանտանը ժէնէրալ Սալօֆ իլէ միւլագաթ իթմիշ տիր։ Նորատունկեան էֆ., ափէթինտէն սօնրա, սատրազամ բաշանընն գօնս ղընա ատիմէթլէ, միւլագաթը վագբաեա սահր Քեամիլ բաշա իլէ պիր միւատէթ միւզաքէրաթատա պուլընմըշ տրը։

Նորատունկեան էֆ. իլէ ժէնէրալ Սալօֆընն միւլագաթը էսասը, կիզլի թութուլմագտա տրը։

ԳՐԱԼ ՖԷՐԻԹԻՆԱՆՏ ԶԱԹԱԼՃԱԵԱ

Պիւքրէշ, 7 Ցնվ.— Գրալ Ֆէրիթինանտընն Զաթալճաեա կիթտիկի՝ Սօֆիատան պիլտիրիլիեօր։ Պու սէյեահաթընն մագսէտի հագգընտա տիւրլիւ մանէպալար վէրիլմէքտէ տիր։ Պուլկար-վէ Օսմանը րիճալը արասընտա տօղրուտան տօղրու միւզաքէքրաթ վէ միւլագաթ վուգու պուլաճաղը ռիվայէթ իտիլմէքտէ տիր։

ՐՈՒՄԱՆԻԱՆԸՆ ՀԱԴԳԸ ՊԻԹԱՐԱՖԻՍԻ

Բուսանիա տէվլէթինին, Պալգան մուհարէպէսինտէ պիթարաֆ գալմասընընն միւքեաֆաթը օլմագ իւզրէ, Պուլկարիսթանտան պիթարաֆլըգ հագգը թալէպինտէ պուլընտըղը՝ սօն կիւնլէրտէ զազէթալարտա մէվզուի պահս օլմագտա վէ տէվլէթը մէղքիւրէնին, հէր իհթիմալէ գարշը սէֆէրպէրլիկէ գարար վէրտիկի եազրմագտա իսէ տէ, պու պապտէ Պուլկարիսթան իլէ Բուսանիա արասընտա իթիլաֆ հասըլ օլմագ ինանտան սօնրա, էն գլտէմիսի թարաֆընտան Պապը Ալիյէ պիր թէքսիր հասըլ օլմամասը իչին թէֆսիրաթը միւխթէլիֆէտէն սագընըլմագ խսթէնիլմէքտէ տիր։

Միւշթէրէք նօթատա, Թիւրքիաեա, սուլհ միւզաքէրաթընա քէնտիսինին թալիպ օլտուղը զիքր, վէ մազպութ պիր հուտուտը, վէ տահմի միւնասէպաթը սուլհճուեանէնին թէէսսիսի՝ Էտիրնէնին թէրքինէ միւթէվազզիֆ պուլունտըղը, վէ միւթթէֆիգլէրտէն, Միւսլիմանլար լէհինտէ թէէմինաթը գաթիլ իսթիհսալի թէա-

հիւտ վէ Խալիֆալարընն մէղարլարընա վէ էմլաքը վագֆիյէ բրիալէթ իտէճէքլէրինէ սահր թէէմինաթ ախզ իտէճէքլէրի վատ պուլունաճագ տրը։

Ատալար հագգընտաքի գարար, հէնուզ մալիւմ օլմահրպ, սիւէլը մուազզամանընն, պիւթիւն ատալարտան ֆէրաղաթ կէլմէսի խուսուսընը Թիւրքիատան թալէպ իտէճէքլէրի միւհթէմիլ օլմազլէ պէրապէր, Զանտաղ-գալէյէ ճիվար օլան ատալարընն Թիւրքիաեա գալաճաղը տա զանն օլունմագտա տրը։

Սագըզ, Միտիլլի, Սթանքէօյ, վէ Բոատօս հագգընտա պիր սուրէթը թէսվիյէ քէշֆ իտիլմեօր։

Նինայէթ պու նօթատա միւշթէրէքաէ Թիւրքիաեա պիր մուավէնէթը մալիյէ թէէմին իտիլէճէք տիր։

Լօնտրա.— Աժանս Բէյթէր, Պուլկար աէյլէկլէրինին էտիրնէտէքի ճամի վէ գապրիսթանլար հագգընտա խարիճ էզ մալիքէթ իմթիեազը լիւզում թահպիգրէճ տահր Թիւրքիանընն պիր թէքլիֆինտէն բէտմէն խապէրտար օլմասըգլարընը պէեան իտիեօր։ Պու մէսէլէ, Սօֆիատա մէվզուի պահս օլմըշ օլապիլիր տէեօրլար։ Պապը Ալի, պէօյլէ պիր թէքլիֆտէ պուլունուրսա, Պուլկարիսթանընն, հուսուլը իթիլաֆա արզուքէշ օլտուղընը իսպաթ իչին, մէգքիւր թէքլիֆէ մուվաֆֆագաթ իտէճէկինի Պուլկար մուրախխասլարը թէէմին իտիեօրլար։

Բարիզ.— Ինկիլիզ պանգալարը թարաֆընտան հիւքիւմէթը Օսմանիէյէ վէրիլէճէքսվանս հագգընտա Լօնտրատան «Թանդա աթիտէքի թաֆսիլաթ եազրըմըշ տրը.

«Թիւրքիա տէրհալ 500,000 լիրա ալաճագ տրը։ Հիւքիւմէթը Օսմանիէ՝ պու մէպլաղը ասքէրի մագսէտլէրէ սարֆ իթմէմէյի, անճագ, հէր շէյտէն էվվէլ մէմուրին մաաշլարընա, ասաիշի տահիլիյի թէէմին իտէճէք թէտապիրէ, վէ ալէլխուսուս Ասիայը Օսմանիտէ մուհաֆազի ինզի կաթա սարֆ իթմէյի թէահիւտ իտէր։

«Սուլհ մուանէտէսինին իմզասընտան սօնրա, իքինճի թագսիթ օլարագ 500,000 լիրա տահա վէրիլէճէք տիր։ Իւչիւնճիւ թագսիթին վագթը հէնուզ գարարլաշտըրըլմամըշ տրը։

Բարիզ.— Լօնտրատան «Մաթէն»է եազրըմըշ տրը.

«Թիւրքիատան եէնի միւսատէքեարլըգլար իսթինսալ իթմէք իւզրէ, պիր նիւմարիշի պահրի իճրա իտիլէճէկի շայեասը թաստիգ օլունմամըշ տրը։ Տէվլէթլէր, պէօյլէ պիր նիւմարիշ լէհինտէ պէօյիւք պիր արզու կէօսթէրմէեօրլար։»

Բարիզ.— Պուլկարլար՝ Էտիրնէ ճամիի քէպիրիյլէ Խալիֆալարա տիտ մէզարլարընը հագգը թէմէլլիւքիւնիւ Թիւրքիաեա թէրք իթմէյէ լազը օլաճագլարընը, վէ ասքիրը մուսթահֆըզանընն նամուսը ասքէրի իլէ տիշարը չըգմասընա իհթիմալ քի միւսատէ իտէճէքլէրինի պէեան իտիեօրլար։

Էկէր հիւքիւմէթը Օսմանիէ բէտտա իտէճէք օլուրսա, տէվլէթլէր՝ հարպընը թէքրար իթմէսինէ միւսատէ իթմէկէճէքլէր տիր։ Տէվլէթլէր, թաավիզ օլմագ իւզրէ, Թիւրքիաեա, Թրակիատան վատի պիր բարչա, պաշըճա Մարմարա տէնիզի իւզէրինտէքի թէքմիլ սահիլի թէրք իթմէյի թէքլիֆ իտէճէքլէր տիր։

= + =

ՐՈՒՍԻԱ ՏՕՆԱՆՄԱՍԸՆԸՆ ՍԷՖԷՐՊԷՐԼԻԿԻ

Մէնպաը մէվսուգտան ալընան մալիւմաթա նէզարէն, Բուսիանընն Գարատէնիզ տօնանմասը հալը սէֆէրպէրլիյէ գօնուլմըշ վէ Բումանիա սուլարընա կիթմէք իւզրէ էմր ալմըշ տրը։

Պուրատաքի մէհաֆիլը սիեասիյէ, իշպու սէֆէրպէրլիկի՝ Պուլկարիսթան իլէ Բումանիանընն կէրկինլիկինէ աթֆ իթմէքտէ տիրլէր։

= + =

ՔԵԱՄԻԼ ԲԱՇԱ ՆԷԶՏԻՆՏԷ

Սատրազամ բաշա՝ նամիզաճլըզը հասէպիյէ բէնչէնպին կիւնիւ Պապը Ալիյէ կէլէմէմիշ, վէ Շեյխ իլ Իսլամ ճէմալէտ-

տին էգ.յի վէ խարիճիէ նաղբրը Նորատունկեան էգ.յի գօնաղընա գապուլ իտիպ, վազիյէթը հազբրէ հագգընտա ուզուն միւտտէթ միւլագաթ ճէրէեան իյլէմիշ տիր։ Պիլիասսա Բէթրէսպուրկ սէֆիրի Թուրքան բաշատան վէ Բէշիտ բաշատան ալընան թէլէկրաֆնամէլէր՝ մէվզուր պահա օլմուշ տբր։

Տախիլիէ նաղբրը Բէշիտ պէյ տախի, բէնչէնպիհ կիւնիւ մէմուրիին գօմիսիոնընա բիհատէթ Թոքատէն սոնրա, սատրազամ բաշանընն սէգտինէ ազիմէթ իյլէմիշ տիր։

ԹԱԳՐԻՐ ՄԻՒՆԱՍԻՊԷԹԻՆԷ ՊԷԵԱՆԱԹԸ ՐԷՍՄԻԷ

=+=

Վարչական ժողով Ատենապետի Յովհաննէս էֆ. Դարտաչեան, Ատենադպիրի Գրիգոր էֆ. Ոսկեան վէ ազատան Մանուկ էֆ Մարիկեան, կէչէն ճումա իրթէսի կիւնիւ Ատլիէ վէ Մէզահիպ նէզարէթինին տավէթը մախսուսէսի իւզէրինէ նէզարէթը միւշարիւէյհաեա կիթիբլէրի-նի, կէչէն բէնչէնպիհ ագչամը Վարչական ժողովտա պէեան, վէ օլ պապտէ աթիտէքի թաքսիլաթը իթա իյլէմիշլէր տիր։

Շէօյլէքի, Թերզեան էֆ.նին, աթիգ տոմարը թէրքլէ, եէնի տոմարը գապուլ վէ քիլիսէլէրիմիզ եօրթուլարընը՝ եէնի տոմար ահքամընա թապի գըլմագ իւզրէ, ախիրէն իթթիհատ իյլէտիկի գարարը, ճէմաաթճա բրոթէսթօ իթմէք վէ բէտտա իյլէմէք իւզրէ, Վարչական ժողով թարաֆընտան Ատլիէ վէ Մէզահիպ նէզարէթինէ թագիմ իտիլէն էսպապը մուճիպէյի հավի թագրիր հագգընտա պաղը իյզահաթ վէ պէեանաթտա պուլունմագ իւզրէ, ատլիէ վէ մէզահիպ նաղբրը բաշա թարաֆընտան Վարչական ժողով Ատենապետի Յովհաննէս էֆ. Դարտաչեան տավէթ օլունմըշ օլմաղլէ, միւմայիլէյհ, մէզքուր ժողով Ատենադպիրի Գրիգոր էֆ. Ոսկեան վէ ազատան Մանուկ էֆ.Մարիկեան իլէ պիրլիքտէ, կէչէն ճումաա իրթէսի կիւնիւ, տավէթ օլունան վագթը մուգարրէրտէ, նէզարէթը միշարիւէյհաեա կիթմիշլէր տիր։ Օ էնտատէ նաղբը բաշա՝ մէճլիսը վիւքէլատա պուլունտուզընտան, միւմայիլէյհիւմիւ մէզահիպ մբուտիրի Պէհա պէյ էֆ.. նաղբր նամընա բէյմէն գապուլ իտէրէք, մէզքուր թագրիրտէն վէ միւրաճաաթը վագրատան պահալա, պաղը պէեանաթ վէ իյզահաթտա պուլունմըշ տբր։

Էվվէլա, թագրիրատ, «Թերզեան էֆ. թարաֆընտան պաղը բուհանիէրին Ատլիէ վէ Մէզահիպ նէզարէթինէ կիթաիքլէրի» եազըմըշ օլուզունտան, Պէհա պէյ, «կէչէն զէվաթ, Թերզեան էֆ. վէքիլէրի ժագատընտա գապուլ իտիմէյիպ, անճագ պիրիսի՝ վազթիյլէ Բաթրիգ վէքիլէթինտէ վէ տիկէր իքիսի, պիր զէման Բաթրիգխանէ մուամէլաթը իչին Պապը Ալիյէ կիտիպ կէլմէքլէ, զաթէն մատարուֆ օլուզգարընտան, գապուլէրի՝ սբրֆ Էրմէնի-գաթօլիք բուհանը սբֆաթբյա օլուզունու, եօգսա Թերզեան էֆ. հիւքիմէթճէ մատզուլ օլմասբյա, քէնտի նամընա կէլէն հիշ պիր քիմսէնին գապուլ իտիլէմէէճէկինի, հաթթա միւժայիլէյհին սբֆաթը բուհանիէսի տէ Պապը Ալիճէ բէտմէն թանբլատըզընտան, վէ օ սբֆաթբա ազատմճէ թագիմ իթմիշ օլտուղը պաղը էվրագ տախի ըէտտ իտիրմիշ իտուկինտէն, սբֆաթը ճիամանիէսի կիպի սբֆաթը բուհանիէսիյլէ տախի հիշ պիր սուբէթաէ հիւքիմէթլէ մուխատէրէ իտէմէէճէկի թապիի պուլունտրը, վէ բաթրիգլէրէ վէրիլէկէլէն Պէրաթլարտա մուգայիէտ օլան ամրը բուհանի օլմագ հագգընը վէ սէլահիյէթին, իճրա իչին, հիւքիմէթին մուավէնէթինէ տէ մազար օլմասեաճաղընը» տէրմիեան իյլէմիշ տիր։

Սանիէն՝ Պէհա պէյ՝ «Միւժայիլէյհիւմ բուհանիէրին միւրաճաաթը, աթիգ եասխատ ճէտիտ թագվիմ մէսէլէսի իչին օլմասեբ, անճագ քիլիսէ այինլէրինին իճրասը սբրասընտա էֆրատը ճէմաաթտան պաղբլարը թարաֆընտան մէրասիմը ատինիյէ թէարրուզ վուգու պուլճաղընընն իհթիմալ վէ գօրգուսունու իհտար իլէ, պու պապտէ հիւքիմէթին հիմայէսինի թալէպ, վէ աքսի թագտիրտէ, մէմալիքը Օսմանիէտէ էտեան վէ մէզահիպին սէրպէսթ օլմատբը միւլահազասբյա, իճապ իտէն մահէլլէրէ միւրաճաաթբն լազըմ կէլէճէկինի սբզ իթմէքտէն իպարէթ օլուպ, հիւքիմէթ իսէ, հիչ պիր վագթթ քիմսէյէ այինը տինիսինի մէն իթմէեէճէկինտէն, վէ իթմէք իսթէեէնլէրէ միւսաատ իյլէմեէճէկինտէն, միւրաճաաթը վագբայը նաղարը տիգգաթա ալարագ, իգթիզա իտէն թէտապիրին իթթիհազ օլունտուզընը, հալպուքի գուվվէի միւսէլլահանընն քիլիսէյէ տուխուլ իլէ, իճրաի թագեիգ վէ շիտատէթ կիպի էվամիրին ասլա վէրիլմիշ օլմատբզընը» սէօյլէմիշ տիր։ Պէհա պէյ, իլավէթէն, «Սիզ տէ հէր հանկը կիւն իճրաի ային իթմէք իսթէրսէնիզ, սէրպէսթսինիզ. քիմսէ սիզի մէն իտէմէզ, վէ իճապընտա, հիւքիմէթ սիզի տախի միւտաֆաաեա հազբը տբր» տէմիշ տիր։

Պատէհու Պէհա պէյ՝ «Դաթոզիկէ Արճագանգ»տա, պու մէսէլէյէ տախի եազբլան վէ պալէատէքի պէեանաթա մուղայիր պուլունան նէշրիեաթը, էզճիւմէ կէօյա քէնտիսինին, Գարտաչեան էֆ.յէ, «Պէօյլէ զօրպալըգլա իշ եաբբլազ» տէեէճէկինի տտիէ նաղբրընա սէօյլէմիշ օլսբզընա տաիր օլան մէզքուր բիսալէնին պիր ֆբզրասընը բէտմէն թէզբիպ իլէ, պու պապտէքի թէզբիպինի նէշր վէ իլանա մէէզուն օլսբզարընը, մագամը բէճատա պէեան իյլէմիշ տիր։

Գարտաչեան, Ոսկեան վէ Մարիկեան էֆ.լեր, «Հիւքիմէթը Օսմանիէնին Թերզեան էֆ. ալէյհինէէքի խաթթը հարէքէթի հագգընտա Պէհա պէյին իյզահաթ վէ իֆատաթընա թէշէքքիւր՝ ֆագաթ մէրասիմը տինիէյէ մախսուս էյեամընն թէպսիլի՝ ժանդա թարիգի աթիգին թէպսիլինտէն նէշէթ իտիպ, պունտա իսէ տինճէ հիչ պիր մէսէլէ օլմասբզընը, վէ զաթէն ագաէմճէ տէ տիկէր բաթրիգլէր զէմանընտա պու մէսէլէ մէվզուի պահս օլմբզ իսէ տէ, միլլէթճէ, հաթթա հիւքիմէթճէ տախի պու թէպտիւլիւն, էսպապը մուճիպէյէ մէպնի թէնսիպ իտիլմէ տիկինի, վէ էլեէվմ օ էսպապընն մէվճուտ օլսուզընը պէեան, վէ տիկէր պաղը միւթալէաթ վէ իֆատաթ տէրմիեան իյլէմիշլէր տիր։

Մէճմուիա.— Պիզճէ, պալէատէքի իյզահաթ վէ պէեանաթտան չու անլաշըլըեօր քի, Թերզեան էֆ.նին, հիւքիմէթը Օսմանիէ նէզտինտէ նէ՝ սբֆաթը ճիամանիէսի (եանի բաթրիգլիկի), նէ՝ տէ սբֆաթը բուհանիյէսի (եանի կաթողիկոսլը) թանբլատեաօր. (պիզիմ իչին պու՝ էն մուհիմմ վէ մէնհունիյէթպախշ պիր նօգթա տբր, վէ պէօյլէ օլմասը լազըմ կէլտիկի վէ կէլէճէկի տէ, բէք թագիի վէ տէրքեար տբր), անճագ տոմար մէսէլէսինէ, վէ քիլիսէ այինլէրինէ հիւքիմէթ միւտահիլէ իթմէեօր։ Պու տա գաթիէն Թերզեանը թանբմագ կիպի օլմաեբզ, անճագ հէր քէսին, իսթէտիկի տոմարը զապուլ, վէ իսթէտիկի կիւնտէ շու եա պու եօրթուլը թութմագտա սէրպէսթ օլտուզընը թանբմագտան իլէրի կէլիեօր։ Շու հալտէ Վարչական ժողովա գալբը պու պապտէ պիր թէտպիր տիւշիւնմէք. չիւնքի կէլէճէք եօրթուլարտա, Մեծ-պահք վէ Զատիկ կիպի էյեամը մախսուսէսէ պու քէշմէքէշ հալին, հէեէճան վէ զալեանալարընն վէ տահա պիր թագըմ էսէֆամիզ վագբալարընն էօնիւնիւ պամագ իչին, պիր ան էվվէլ գապալը իճրա պիր թէտպիրին իթթիհազը, —օլմաեընճա օլմազ գապիլինտէն, — էլզէմ տիր զանն իտէրիզ։

=+=

ԱԶԳ. ԿԱԼՈՒԱԾՈՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պէշ ազատան միւրէքքէպ օլան վէ եէնի թէշքիլ օլունան Ազգ.Կալուածոց Խորհուրդ (Էմլաքը միլլիյէ գօմիսիոնը) կէչէն բազար կիւնիւ Բաթրիգխանէտէ՝ իճթիմա իսէրէք, Դիւանընը թէշքիլ իթմիշ տիր։ Յովհան էֆ. Փիլիպոսեան՝ ատենապետ, Յակոբ էֆ. Դաֆաֆեան՝ ատենադպիր. Մանուկ էֆ. Մարիկեան՝ հուզուզ միւշավիրի Յովսէփ էֆ. Կիւմիւշեան՝ սանտրգքեար վէ Գրիգոր էֆ. Հաճիպիար՝ մուհասիպ ինթիխապ օլունմըշլար տբր։

ԷՐՄԷՆԻ ՏԷԼԷԿԷԼԷՐԻ

Բարիզտէն «Բիւթանիա» (ատպրգ Ազատամարտ) զազէթասընա եազրան պիր մէքթուպտա, Լօնտրատա ինիգատ իտէն Սիւֆէրա իճթիմարնա Էրմէնի մէսէլէսինի իտխալ իթթիրմէք իւզրէ. Էջմիածին Կաթողիկոսընն գարարրյա Պողոս բաշա Նուպար պաշ տէլէկէ թայէին օլունմուշ, վէ միշարիւէյհէ, իգթիզա իտէն մուավինէրինի ինթիհապ իչին սէլահիյէթ վէրիլմիշ օլտուզունտան, Պողոս բաշա Նուպար՝ էլեէվմ Բարիզտէ պուլունան Մինաս էֆ. Զերազը վէ Մըսրը Խրտվիյէթի մէարիֆ նաղբրը սապրգը Եագուպ Արթին բաշայը, վէ իճապը թագտիրինտէ Էրմէնի մէմնէատարանը բուհանիսինտէն պէօյիւք պիր զաթը տախի տավէթ իթմէյէ գարար վէրմիշ տիր։ Իչպու հէյէթը մուրախիասա՝ Սիւֆէրա մէճլիսինէ, Էրմէնի մէսէլէսի հագգընտա պիր մուխթիրէ թագտիմ իտէճէք, վէ իգթիզա իտէրսէ,մէզքուր մուխթիրէյի միւտաֆաա իթմէք իւզրէ գօնֆէրանսա գապուլ օլունմահա չալըշճագ տբր։

Արթին բաշա Եագուպ՝ ատիպը նուֆուզ վէ մալիւմաթ պիր զաթ օլուպ, միւշարիւէյ՝ 7-8 բարչա ինկիլիզճէ մուհիմմ էսէր թէէլիֆ իթմիշ, վէ Ինկիլթէրրանընն սիեասի վէ իլմի ըէճալլյա բէք չօգ միւնասէպաթ բէյտա իյլէմիշ տիր։

*** Գաֆգասիատա չէրգան Էրմէնի զազէթալարընա Բարիզտէն աթիտէքի թէլէկրաֆ չէքիլմիշ տիր. «Ֆրանսա՝ Էրմէնի մէսէլէսինի Լօնտրատա Սիւֆէրա գոնֆէրանսընա արզ իթմէյի տէրէօտտ իյլէմիշ տիր։»

«Բիւթանիա»՝ պու հավատիի գայրը իհթիեաթլէ տէրճ իտիեօր։

***Պապը Ալինին վատ իթտիկի իսլահաթընն հիւքիմսիզլիկինէ գարշը բրոթէսթօ իթմէք, վէ իսլահաթ մէսէլէսինի վէ գօնթրոլունու Էվրոբանընն պիզզաթ էլէ ալմասընը բէճատ իյլէմէք իւզրէ. Գահիրէյէ Էրմէնիլէրտէն միւրէքքէպ պէօյիւք պիր միթինկ ագտ օլունմըշ օլսբզընը, վէ պու պապտէ ալթը մուազզամ տէվլէթլէրին խարիճիէ նաղբրարընա միւրաճաաթ իթմէյի գարարլաշսբրտբզընը՝ ամանս հավատ պիրտիրիեօր։

Բէնչէնպիհ կիւնիւ ագտ օլունան Վարչական ժողովը միւզաքէրաթ զապթընը կէլէճէք նիւսխէմիզտէ տէրճ իտէճէյիզ։

**Միւթէվէֆա Հ. Եզիշէ Դաֆթանեանընն ճէվասի իւզէրինէ մէրսիյէ իրատ իթմիշ օլան Գէորգ էֆ. Գրրիանկըճեանընն Ծիծառն իմզալը ոտանաւոր մերսիյէսինի ալտըգ։ Կէլէճէք նիւսխէմիզտէ տէրճ իտէճէյիզ։

ՓՈԽԱՆ «ՏՈՒՆՕՐՀՆԵՆԲ»Ի

Ս. Յակոբ Հոգաբարձութիւնը թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ տիր։

Տէր խմբագրապետ,

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութիւն կը յայտնէ Ձեր այն գեղեցիկ մրատածման համար զոր ունեցած է թելադրելով Հասարակութիւնս, որ ըստ նոր տոմարի Մկրտութեան տօնին առթիւ տնօրէնքներու փոխարէքը նուիրուի Ս.Յակոբայ Ազգ. Անկեանոցին, գաղափար մը որ անշուշտ լաւ ընդունելութիւն պիտի գտնէ ազգասէր Հասարակութեանս կողմանէ, և անոր իրը ապացոյց արդէն բազմաթիւ անձինք ուղղակի Հաստատութեանս ղրկած են իրենց նպաստները։

Հոգաբարձութիւնս խորին շնորհակալութեամբ կը խնդրէ որ բարեհաճիք Ձեր բազմօգուտ թերթին միջոցաւ հրատարակել նուիրատուաց հետեւեալ ցուցակը։

Սբ. Փրկիչ Մայր Եկեղեցւոյ Պատ. Հոգաբարձութեան կողմանէ վերոյիշեալ նպաստակաւ հանգանակուած և Հաստատութեանս ղրկուած դրկն. 40

Զարեհ էֆ. Բէքմէզեան	48
Ոմն	40
Էտուար էֆ. Բէքմէզեան	27

20 վճարողներ՝ Անան էֆ. Ավնաւոր, Յովհաննէս էֆ. Խորասանճեան, Գրիգոր էֆ. Հաճիպիար, Մանուկ էֆ. Մարիկեան, Յովհաննէս էֆ. Թոլայեան, Երուանդ էֆ. Սամուէլեան, Պողոս էֆ. Ալան, Տիկին Հռիփսիմէ Այէմշահ, Պողոս էֆ. Միրզաեան, Արաս էֆ. Ինճիճեան, Թոփիկ էֆ. Ապտալեան, Պողոս էֆ. Վրդանէսեան, Օրիորդ Ճարի, Միքայէլ էֆ. Այէմշահ, Անտրիկ էֆ. Ապեանեան, Յովհաննէս էֆ. Խանլեան, Յովսէփ էֆ. Կասլեան, Միքայէլ էֆ. Մրմրեան, Վահէ էֆ. Խաչիկեան, Տօքթ. Գէորգ էֆ. Ֆինճանճեան, Ոմն, Յակոբ էֆ. Իսկէնտէր, Գրիգոր էֆ. Պէճիտեան, Ստեփան էֆ. Էմիրզէեան, Յակոբ էֆ. Գաֆաֆեան, Թազուր էֆ. Նիկողոսեան։

10 ղր. վճարողներ՝ Յակոբ էֆ. Ճիզմէճեան, Յովսէփ էֆ. Տէտէպալ, Ֆրանչի Ճարեան։

(Շարունակելի) Գումար 305 դրկն.։

ՍՕՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Պապը Ալի նէզարնտա իճրա իտիլէճէք օլան թէլասիւթիւ սիւէլի հագգընտա միւզաքէրէ իթմէք իւզրէ, մուազզամ ատվէթլէրին Սթամպուլ սէֆիրլէրի, բինկիւնիւ վէ տիւն Ավթրիա սէֆիրի նէզտինտէ իճթիմա իթմիշլէր տիր։ Սիւֆէրա պուկիւն տախի իճթիմա իտէճէքլէր տիր։

Պապը Ալի, նիւմայիշի պահրի իճրա իտիրսէ պիկէ, սոն նօգթայի նաղբրընտան չաշմահաճաղընը՝ Օսմանը սէֆիրլէրինէ պիլտիրմիշ, վէ սէպէպը իսթիրաֆ օլան նօգթալար հագգընտա միւթէֆիզլեր թարաֆընտան չայտանը գապուլ թէքլիֆլեր վուգու պուլմասընը հալտէ, Օսմանը մուրախիասլարընա Սթամպոլ ավտէթ իչին էվր վէրիլմիկի՝ Լօնտրատան ալընան պիր թէլէկրաֆտան անպաշըրմը տբր։

Բարիզտէն «Մաթէն»է աթիտէքի թէլէկրաֆ չէքիլմիշ տիր. «Լօնտրա Սիւֆէրա մէճլիսինտէ, Պապը Ալի նէզտինտէ իճրա իտիլէճէք թագզիզ հագգընտա մուվաֆֆաթ հասըլ օլուուղը անպաշըլմըշ տբր։ Պապը Ալիյէ վէրիլէճէք նօթանընն զէմին վէ էսասաթը թայինն իտիրմիշ իսէ տէ, հէնուզ եազըլմամըշ տբր։ Իչպու նօթա, Սբբ Էս. Կրէյ թարաֆընտան գալէմէ ալընաճագ տբր։ Նօթատա, Էտիրնէ հագգընտա հիւքիմէթը Օսմանիէյէ գարշը թագզիզթատա պուլունբրաճագ, վէ ատալար հագգընտա պիր չէյ սէպէյնմէէճէք իսէ տէ, հիւքիմէթը Օսմանիէնին ատալարը Եունանա թէրքի հալինտէ, տէվլէթլէրին հիւքիմէթը Օսմանիէյէ գարշը թէհտիտատա պուլունաճագլարընը միւպէյին պուլունամագ տբր։ Նիւմայիշի պահրի իճրա իտիրմէէճէք տիր։

Ատալարընն Եունանիստատա թէրքինէ իթիրաֆը Միւսէլլէս իսրար իթմէքտէ օլուպ, մէսէլէնին հալլի՝ կէլէճէք իճթիմար թագզիզ իտիլմըշ տիր։ Էօնիվէրսիտէի քազար իրթէսինտէն էվվէլ հիչ պիր գարար վէրիլմէէճէք տիր։

ՁԱԹԱԼՃԱ ՄԻԻԼԱԳԱԹԸ

Սօֆիատան 9 Յնվ.թարիխլէ Պուլկար թէլէկրաֆ ագանսը աթիտէքի թէպլիղաթատա պուլունընիօր. «Նաղբրմ բաշա, ժէնէրալ Սավօֆ իլէ միւլագաթ թալէպ իթմէքլէ, Նորատունկեան էֆ. իլէ պիրլիքտէ Պաղչէ քէօյիւնէ կիթմիշլէր տիր։ Սամանը նաղբրլարը՝ Էտիրնէյէ էրզագ կէօնտէրիլմէսինի թալէպ իթմիշլէր իսէ տէ, ժէն. Սավօֆ՝ պու մէսէլէնին մրաթարէքէ չարթլարբյա հալլ իտիլմիշ օլսբզը ճէվապընը վէրմիշ տիր։ Պունտան սոնրա Նաղբրմ բաշա վէ Նորատունկեան էֆ.՝ սէօյլիւ Էտիրնէնին թատարրուֆը նօգթասընա նագլ իլէ, պու մէսէլէնին Լօնտրատա սուլ գոնֆէրանսընընն սէլահիյէթի տախիլսինտէ պուլունտուզու ճէվապընը ալմըշլար տբր։

ՁԱԹԱԼՃԱՅԱ ՄԻԻՍԱՏԷՄԷ

Էվվէլքի կիւն Զաթալճա օրտուկհանընն Տէրգոս կէօլիւ ճիվարընտա, Օսմանը ասաքիրիյէ Պուլկարլար արասընտա պիր բիշտար միւսատէմէսի վուգու պուլմուշ տբր։ Պուլկարլար, թէլէկրաֆ թէլլէրինի քէսմէք իսթէմիշլէր իսէ տէ, պունտան Օսմանը ատքէրլէրի տէրհալ իսպէրտաբ օլարագ, Պուլկարլար իւզէրինէ հիւրիւմիշլէր տիր։ Իքի թարաֆ արասընտա տէվամ իտէն միւսատէմէտ. թարաֆէյնտէն 18 քիշի թէլէֆ օլմուշ տբր։

Սանիպը իսթիեազ վէ միւտիրի մէսուլ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ